Ämnesprov, läsår 2012/2013

Biologi

Delprov A

Årskurs

6

Elevens namn och klass/grupp

Prov som återanvänds omfattas av sekretess enligt
17 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen.
Detta prov återanvänds t.o.m. **2013-06-30.**

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

1. PESTEN

Läs först noga denna artikel från tidskriften Illustrerad Vetenskap.

Örter skulle skydda mot pest

En dräkt med en mask som en fågelnäbb tillhörde skyddsutrustningen bland pestläkare under de sista stora utbrotten vid 1600-talets mitt i städer som Rom och London.

För att ytterligare skydda läkaren var näbben fylld med aromatiska kryddor, örter eller annat som skulle filtrera den dåliga luft som man ansåg var orsak till sjukdomen. Den allmänna uppfattningen på den tiden var att böldpest var luftburen, och att det runt de sjuka fanns en massa små partiklar kallade miasmer, som var källa till pesten. I själva verket kommer sjukdomen från loppor, som överför bakterier när de biter människor.

Masken har i bästa fall kunnat lindra stanken från de döda och sjuka. Samtidigt har den långa kappan möjligen bidragit till spridningen av pest, eftersom lopporna transporterades omkring på den.

Pestläkarens dräkt blev senare ett fast inslag i Venedigs karneval.

Hämtad från Illustrerad Vetenskap, nr 11, 2011

Liten ordlista

Pest	Sjukdom som många människor dog av. Sjukdomen ger bland annat hög feber, huvudvärk och ibland blodförgiftning.
Aromatiska	Doftande
Luftburen	Sprids via luften

Tänk dig att du har en tidsmaskin. I den maskinen kan du skicka meddelanden bakåt i tiden.

Din uppgift är att **skriva ett brev** till 1600-talet. I brevet ska du förklara varför de inte lyckas hindra spridning av pesten och beskriva hur de kan göra i stället.

Tänk på

- att du skriver brevet **till en vuxen** på 1600-talet
- att du ska **utgå från artikeln**
- att du ska **förklara varför** de inte lyckades hindra pesten
- att du ska **beskriva** hur de kan göra istället.

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

2. FÖRKYLNING

Här följer början på ett samtal mellan fyra kompisar, som spelar i samma fotbollslag. De ska åka på träningsläger senare samma dag. Lägret är viktigt för laget, eftersom man sedan ska vara med i Ronaldo Cup. Jonas, en av killarna, är förkyld och känner sig hängig.

Din uppgift är **att skriva Simons svar**, genom att ge råd som motiveras. Försök att bredda och fördjupa samtalet genom att använda dina NO-kunskaper.

Tänk på

- att svaret ska handla om **förkylning** och **kroppen**
- att svaret ska **innehålla råd till Jonas**
- att alla råd ska **motiveras**
- att du använder dina **NO-kunskaper.**

Simon:

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

3. MYGGOR

Det finns en del människor som anser att myggor är väldigt irriterande. Det finns andra som inte alls störs av myggor. På denna sida finner du åtta olika rutor som handlar om myggor.

Läs först noga igenom alla rutor.

1.
Myggor lever större delen av sitt liv som mygglarver i vatten där de blir mat till fiskar, trollsländelarver mm.

2.
I Sverige finns det ca 1200 arter av myggor men bara 47 arter är stickmyggor.

3.
I vissa delar av landet finns det ibland så mycket mygg att människor eller husdjur inte kan vistas ute.

4.
Det finns effektiva bekämpningsmedel mot mygglarver.

5.
Vissa myggor pollinerar växter.

6.
När man bekämpar myggor sprider man gifter i naturen.

7.
Myggor sprider sjukdomar som exempelvis malaria.

8.
En fladdermus kan äta upp till 1000 myggor på en timme.

Din uppgift är att **välja två rutor** som kan användas för att förklara varför myggor är viktiga i naturen. Motivera varför du valt dessa rutor.

Tänk på

- att välja rutor som kan förklara **varför myggor är viktiga i naturen**
- att **motivera varför** du valt dessa två rutor.

Jag har valt ruta _____ och _____ .

KONTROLLERA NU ATT DU HAR GJORT ALLT SOM STÅR I ”TÄNK PÅ-RUTORNA”!

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Institutionen för didaktik och pedagogisk profession

Högskolan Kristianstad

Sektionen för lärande och miljö

© Skolverket

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.